

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS NEPASITURINČIOMS ŠEIMOMS IR
VIEŅIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS ĮSTATYMO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2011 m. gruodžio 1 d. Nr. XI-1772
Vilnius

(Žin., 2003, Nr. [73-3352](#); 2006, Nr. [130-4889](#); 2008, Nr. [71-2701](#), Nr. [74-2861](#);
2009, Nr. [93-3963](#); 2010, Nr. [145-7437](#), Nr. [153-7797](#); 2011, Nr. [86-4144](#))

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos
nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems
asmenims įstatymo nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymą ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS NEPASITURINTIEMS GYVENTOJAMS
ĮSTATYMAS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šio įstatymo paskirtis – nustatyti piniginės socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat piniginės socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugęs asmuo yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas.

2. Šis įstatymas taikomas asmenims, kurių duomenys apie gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, o neturinčių gyvenamosios vietos – apie savivaldybę, kurios teritorijoje gyvena, yra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą:

- 1) Lietuvos Respublikos piliečiams;
 - 2) užsieniečiams, turintiems Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi Europos Bendrijoje;
 - 3) Europos Sąjungos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka išduoti dokumentai, patvirtinantys jų teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, ir kurie ne mažiau kaip 3 mėnesius gyvena Lietuvos Respublikoje. Europos Sąjungos valstybės narės piliečio šeimos nariais laikomi sutuoktinis arba asmuo, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, tiesioginiai palikuonys, kuriems nesukakę 21 metai arba kurie yra išlaikytiniai, įskaitant sutuoktinio arba asmens, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, tiesioginius palikuonis, kuriems nesukakę 21 metai arba kurie yra išlaikytiniai, Europos Sąjungos valstybės narės piliečio, sutuoktinio ar asmens, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, išlaikomi giminaičiai pagal tiesiąją aukštutinę liniją;
 - 4) užsieniečiams, kuriems suteikta papildoma apsauga arba laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje, išskyrus integracijos laikotarpiu gaunančius paramą iš integracijai skirtų lėšų.
3. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Artimieji giminaičiai** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – Civilinis kodeksas).

2. **Bendrai gyvenantys asmenys** – sutuoktiniai ir jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų; susituokęs asmuo, su kuriuo teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium yra likę gyventi jų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai), arba vienas iš tėvų ir jo vaikai (įvaikiai) iki 18 metų; neįregistravę santuokos ir bendrą ūkį tvarkantys pilnamečiai ar veiksniais pripažinti nepilnamečiai vyrai ir moteris ir jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų. Į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį taip pat įskaitomi nedirbantys (taip pat savarankiškai nedirbantys) nesusituokę ir savo vaikų (įvaikių) neauginantys pilnamečiai vaikai (įvaikiai) iki 24 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje pagal dieninės, nuolatinės ar iššėstinės studijų formos programas (įskaitant akademinių atostogų dėl ligos ar nėštumo laikotarpį),

ir dirbantys (taip pat savarankiškai dirbantys) nesusituokę ir savo vaikų (įvaikių) neauginantys pilnamečiai vaikai (įvaikiai) iki 21 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ir (ar) pagal profesinio mokymo programą pirmajai kvalifikacijai įgyti, taip pat pilnamečiai vaikai (įvaikiai) nuo bendrojo ugdymo programos baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 dienos.

3. Bendrojo naudojimo objektų valdytojas – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatyme.

4. Būstas – vienbutis gyvenamasis namas, butas ar kitos gyvenamosios patalpos arba jų dalys, tinkamos vienam asmeniui ar bendrai gyvenantiems asmenims gyventi ir atitinkančios esminius statinio (higienos, gaisrinės saugos ir kitus) reikalavimus.

5. Būsto šildymo išlaidos – pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos rekomenduojamus ar su ja suderintus vartotojų siūlomus šilumos paskirstymo metodus būstui šildyti priskirtų centralizuotai tiekiamos šilumos sąnaudų arba pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą metodiką būstui šildyti nustatytų kitų energijos rūšių ar kuro sąnaudų, padaugintų iš jų kainos, suma, įskaitant pridėtinės vertės mokestį.

6. Geriamojo vandens išlaidos – geriamojo vandens ir nuotekų kiekių, padaugintų iš jų kainų bei pardavimo veiklos sąnaudų (išlaidų), suma, įskaitant pridėtinės vertės mokestį.

7. Karšto vandens išlaidos – kai karštas vanduo ar šiluma karštam vandeniui ruošti tiekama centralizuotai, – pateikto apmokėti karšto vandens kiekio, padauginto iš jo kainos, arba pateiktų apmokėti geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti kiekio ir šilumos šiam vandeniui pašildyti kiekio, padaugintų iš geriamojo vandens ir šilumos geriamajam vandeniui pašildyti kainų, arba, kai vanduo šildomas naudojant kitas energijos rūšis ar kurą, – kitų energijos rūšių ar kuro geriamajam vandeniui pašildyti kiekių, apskaičiuotų pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą metodiką, padaugintų iš jų kainų, bei pateiktos apmokėti centralizuotai tiekiamos šilumos kiekio arba pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą metodiką apskaičiuotų kitų energijos rūšių ar kuro kiekių karšto vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai), padaugintų iš jų kainų, suma, įskaitant pridėtinės vertės mokestį.

8. Naudingasis būsto plotas – bendras gyvenamųjų kambarių ir kitų būsto patalpų (virtuvių, sanitarinių mazgų, koridorių, įstatytų spintų, šildomų lodžijų ir kitų šiltų pagalbinių patalpų) grindų plotas. Į naudingąjį būsto plotą neįskaitomas balkonų, terasų, rūšių, nešildomų lodžijų grindų plotas.

9. **Nepasiturintys gyventojai** – bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie, įvertinus jų turimą turtą ir pajamas, šio įstatymo nustatyta tvarka turi teisę gauti piniginę socialinę paramą.

10. **Pajamų šaltinio pasikeitimas** – įvairios prigimties pajamų, gautų iš fizinių ar juridinių asmenų, įgijimas ir (ar) netekimas.

11. **Piniginė socialinė parama nepasiturintiems gyventojams** (toliau – **piniginė socialinė parama**) – pinigine ar nepinigine formomis teikiama parama nepasiturintiems gyventojams šio įstatymo nustatyta tvarka.

12. **Savarankiškai dirbantys asmenys** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme.

13. **Socialinė kortelė** – dokumentas, kuriuo nepasiturintiems gyventojams suteikiama teisė pirkti maisto produktus ir kitas būtinas prekes, išskyrus alkoholinius gėrimus, tabako gaminius, loterijos bilietus.

14. **Socialinė rizika** – veiksniai ir aplinkybės, dėl kurių asmenys patiria ar yra pavojus patirti jiems socialinę atskirtį: suaugusiųjų socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; vaikų (įvaikių) visapusiško fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir saugumo sąlygų neužtikrinimas; psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta; smurtas; įsitraukimas ar polinkis įsitraukti į nusikalstamą veiklą; piktnaudžiavimas narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis, alkoholiu, priklausomybė nuo narkotinių, psichotropinių medžiagų, alkoholio, azartinių lošimų; elgetavimas, valkatavimas, skurdas ir benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas.

15. **Vienas gyvenantis asmuo** – vienas gyvenantis vyresnis kaip 18 metų asmuo arba veiksniumi pripažintas nepilnametis, kuris yra nesusituokęs (įskaitant santuoką nutraukusius asmenis), taip pat susituokęs, tačiau teismo sprendimu gyvenantis skyrium, neturintis vaikų (įvaikių) arba jų turintis, tačiau teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium ar dėl santuokos nutraukimo vaikai (įvaikiai) yra likę gyventi su kitu sutuoktiniu.

3 straipsnis. Piniginės socialinės paramos teikimo principai

Piniginė socialinė parama teikiama vadovaujantis šiais principais:

1) bendradarbiavimo ir dalyvavimo. Piniginės socialinės paramos teikimas remiasi asmenų, kurie kreipiasi dėl piniginės socialinės paramos, bendruomenės, nevyriausybinių organizacijų, savivaldybės, valstybės institucijų ir įstaigų bendradarbiavimu ir tarpusavio pagalba;

2) prieinamumo. Piniginė socialinė parama teikiama taip, kad būtų užtikrintas piniginės socialinės paramos prieinamumas nepasiturintiems gyventojams kuo arčiau jų gyvenamosios vietos;

3) socialinio teisingumo ir veiksmingumo. Piniginė socialinė parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, didinti motyvaciją integruotis į darbo rinką ir išvengti skurdo spąstų bei racionaliai naudojant turimus išteklius;

4) visapusiškumo. Piniginė socialinė parama teikiama derinant ją su socialinėmis paslaugomis, vaiko teisių apsauga, užimtumu, sveikatos priežiūra, švietimu ir ugdymu;

5) lygių galimybių. Piniginė socialinė parama teikiama užtikrinant nepasiturinčių gyventojų lygybę, nepaisant jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos.

4 straipsnis. Piniginės socialinės paramos finansavimas

1. Piniginė socialinė parama, išskyrus socialinę paramą, nurodytą šio įstatymo 23 straipsnio 4 dalyje ir devintajame skirsnyje, finansuojama ir šio įstatymo 8 straipsnio 8 dalyje numatytas kreditas ir palūkanos apmokami iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams.

2. Piniginei socialinei paramai, nustatytai šio įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje, gali būti panaudojama iki 4 procentų socialinei pašalpai ir kompensacijoms skirtų lėšų.

3. Socialinė parama šio įstatymo 23 straipsnio 4 dalyje ir devintajame skirsnyje nurodytais atvejais finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų.

4. Piniginei socialinei paramai administruoti iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams skiriama:

1) 4 procentai socialinei pašalpai ir kompensacijoms skirtų lėšų, iš jų socialinių darbų dirbančių darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti – 1,5 procento socialinei pašalpai ir kompensacijoms skirtų lėšų. Piniginei socialinei paramai administruoti panaudojama ne didesnė lėšų suma negu nustatytas piniginei socialinei paramai administruoti skiriamų lėšų procento dydis nuo panaudotų lėšų piniginei socialinei paramai mokėti;

2) nuo 2 iki 4 procentų socialinei pašalpai ir kompensacijoms skirtų lėšų. Konkretų piniginei socialinei paramai administruoti skiriamų lėšų procento dydį iki biudžetinių metų pradžios nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras. Piniginei socialinei paramai administruoti panaudojama ne didesnė lėšų suma negu nustatytas piniginei socialinei

paramai administruoti skiriamų lėšų procento dydis nuo panaudotų lėšų piniginei socialinei paramai mokėti.

5. Valstybės biudžeto lėšų, skirtų specialioms tikslinėms dotacijoms socialinei pašalpai ir kompensacijoms administruoti, naudojimo ir atsiskaitymo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

6. Nepanaudotos valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams lėšos piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti gali būti naudojamos kitai socialinei paramai finansuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

ANTRASIS SKIRSNIS

PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS RŪŠYS IR JOS TEIKIMO SĄLYGOS

5 straipsnis. Piniginės socialinės paramos rūšys

Piniginės socialinės paramos rūšys yra šios:

- 1) socialinė pašalpa;
- 2) būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (toliau – kompensacijos).

6 straipsnis. Teisė į socialinę pašalpą

Bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą, jeigu kreipimosi dėl socialinės pašalpos metu atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus:

- 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo;
- 2) pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal šio įstatymo 17 ir 18 straipsnius, yra mažesnės už valstybės remiamas pajamas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui;
- 3) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą.

7 straipsnis. Teisė į kompensacijas

1. Gyvenamąją vietą būste deklaravę arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus šiuos reikalavimus:

1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo;

2) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą;

3) įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį grąžinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą.

2. Bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui, pagal šio straipsnio 1 dalį turintiems teisę į kompensacijas, kompensacijos skiriamos, jeigu laikotarpiu, už kurį kompensacijos apskaičiuojamos:

1) būsto šildymo išlaidos, kai naudingasis būsto plotas ir atskirų energijos ar kuro rūšių sąnaudos būstui šildyti ne didesni už šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytus normatyvus, viršija 20 procentų skirtumo tarp bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų ir valstybės remiamų pajamų bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui dydžio arba (ir)

2) geriamojo vandens, kurio kiekis ne didesnis už šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytą normatyvą, išlaidos viršija 2 procentus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba (ir)

3) karšto vandens, kurio kiekis ir atskirų energijos ar kuro rūšių sąnaudos karštam vandeniui ne didesni už šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytus normatyvus, išlaidos viršija 5 procentus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų.

3. Siekiantys gauti kompensacijas būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi būti su nuomotoju raštu sudarę gyvenamųjų patalpų nuomos sutartį ir ją įregistravę viešame registre.

4. Asmuo, turintis teisę į kompensacijas deklaruotos gyvenamosios vietos ir nuomojamame būste, privalo pasirinkti vieną iš būstų, už kurį būtų teikiamos kompensacijos.

8 straipsnis. Sąlygos teisei į piniginę socialinę paramą nustatyti

1. Sąlygos, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą:

1) vyresni kaip 18 metų asmenys dirba ir per laikotarpį, už kurį pajamos apskaičiuojamos, dirbo ne mažiau kaip du trečdalius maksimalios darbo laiko trukmės (įskaitant laikinojo nedarbingumo, prastovų ne dėl darbuotojo kaltės, kasmetinių atostogų ir kitą dėl pateisinamų priežasčių nedirbtą laiką, už kurį mokama įstatymų nustatyta tvarka), nustatytos Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – Darbo kodeksas) 144 straipsnio 1 dalyje arba 145 straipsnyje, arba dirba ne mažiau kaip du trečdalius laiko skaičiuojant nuo darbo sutartyje nustatyto ne viso darbo laiko (Darbo kodekso 146 straipsnio 1 dalis), tačiau ne viso darbo laiko Darbo kodekso 146 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyto atveju trukmė negali būti trumpesnė kaip du trečdaliai maksimalios darbo laiko trukmės (įskaitant laikinojo nedarbingumo, prastovų ne dėl darbuotojo kaltės, kasmetinių atostogų ir kitą dėl pateisinamų priežasčių nedirbtą laiką, už kurį mokama įstatymų nustatyta tvarka), nustatytos Darbo kodekso 144 straipsnio 1 dalyje arba 145 straipsnyje, o jiems darbo užmokesčio apskaičiuojama ne mažiau už minimaliąją mėnesinę algą arba minimalųjį valandinį atlygį proporcingai dirbtam laikui arba atliktam darbui;

2) asmenys mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje pagal dienos, nuolatinės ar iššėstinės studijų formos programas (įskaitant akademinių atostogų dėl ligos ar nėštumo laikotarpį), kol jiems sukaks 24 metai ir laikotarpiu nuo bendrojo ugdymo programos baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 dienos, bet ne ilgiau, negu jiems sukaks 24 metai;

3) asmenys, sukakę senatvės pensijos amžių arba gaunantys bet kokios rūšies pensiją, pensijų išmokas ir (ar) šalpos išmokas, išskyrus pensijas, paskirtas asmenims, kuriems nustatytas 45–55 procentų darbingumo lygis (pensijas, paskirtas asmenims, iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintiems III grupės invalidais), ir našlių ar našlaičių pensijas, arba asmenys, kurie kreipėsi dėl bet kokios rūšies pensijos, pensijų išmokų ir (ar) šalpos išmokų, išskyrus pensijas, paskirtas asmenims, kuriems nustatytas 45–55 procentų darbingumo lygis (pensijas, paskirtas asmenims, iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintiems III grupės invalidais), ir našlių ar našlaičių pensijas, skyrimo, bet jos dar nėra paskirtos ar paskirtos, bet neišmokėtos;

4) asmenys yra įsiregistravę Lietuvos teritorinėje darbo biržoje ar kitos valstybės valstybinėje įdarbinimo tarnyboje;

5) vienas iš bendrai gyvenančių asmenų slaugo ar prižiūri vaiką (vaikus), kuriam (kuriems) įstatymų nustatyta tvarka nustatyta globa ar rūpyba šeimoje, bendrai gyvenanti

(gyvenančius) asmenį (asmenis), savo ar sutuoktinio artimąjį (artimuosius) giminaitį (giminaičius), jeigu jiems yra mokamos slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos, arba įstatymų nustatyta tvarka paskirtas pripažinto (pripažintų) neveiksniu (neveiksniais) vaiko (vaikų), kuriam (kuriems) įstatymų nustatyta tvarka nustatyta globa ar rūpyba šeimoje, bendrai gyvenančio (gyvenančių) asmens (asmenų), savo ar sutuoktinio artimojo (artimųjų) giminaičio (giminaičių) globėju ar vaiko (vaikų), kuriam (kuriems) įstatymų nustatyta tvarka nustatyta globa ar rūpyba šeimoje, bendrai gyvenančio (gyvenančių) asmens (asmenų), savo ar sutuoktinio artimojo (artimųjų) giminaičio (giminaičių), kuriam (kuriems) nustatyta rūpyba, rūpintoju, arba vienas gyvenantis asmuo slaugo ar prižiūri vaiką (vaikus), kuriam (kuriems) įstatymų nustatyta tvarka nustatyta globa ar rūpyba šeimoje, savo artimąjį (artimuosius) giminaitį (giminaičius), jeigu jiems yra mokamos slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos, arba įstatymų nustatyta tvarka paskirtas pripažinto (pripažintų) neveiksniu (neveiksniais) vaiko (vaikų), kuriam (kuriems) įstatymų nustatyta tvarka nustatyta globa ar rūpyba šeimoje, ar savo artimojo (artimųjų) giminaičio (giminaičių) globėju ar vaiko (vaikų), kuriam (kuriems) įstatymų nustatyta tvarka nustatyta globa ar rūpyba šeimoje, ar savo artimojo (artimųjų) giminaičio (giminaičių), kuriam (kuriems) nustatyta rūpyba, rūpintoju;

6) asmuo ne trumpiau kaip vieną mėnesį gydomi stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje sveikatos priežiūros paslaugas, išskyrus atvejus, kai asmeniui Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – Baudžiamojo proceso kodeksas) nustatyta tvarka paskirtos priverčiamosios stacionarinio stebėjimo specializuotose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose medicinos priemonės ar auklėjamojo poveikio priemonė – atidavimas į specialią auklėjimo įstaigą, arba jam ne trumpiau kaip vieną mėnesį išduotas elektroninis nedarbingumo pažymėjimas ar medicininė pažyma;

7) yra nėščia moteris, kuriai yra likę ne daugiau kaip 70 kalendorinių dienų iki numatomos gimdymo datos;

8) vienas iš tėvų ar globėjų augina: vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius) iki 3 metų; pagal gydytojų rekomendaciją nelankantį švietimo įstaigos vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius) iki 8 metų; nelankantį švietimo įstaigos vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius) dėl to, kad švietimo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nėra vietų, arba dėl to, kad bendrai gyvenantys asmenys gyvena kaimo vietovėje didesniu kaip trijų kilometrų atstumu nuo švietimo įstaigos, vykdančios ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, ir savivaldybėje neteikiamos vaiko vežimo

paslaugos, bet ne vėliau iki teisės aktų nustatyta tvarka privaloma leisti vaiką (vaikus) mokytis pagal pradinio ugdymo programą;

9) turimas vienintelis iš tėvų arba vienas iš tėvų, kai kitas dėl ligos, neįgalumo, bausmės atlikimo ir kitų svarbių priežasčių negali prižiūrėti vaiko (įvaikio) ar vaikų (įvaikių), augina vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius) iki 8 metų ir dirba bendrai gyvenantiems asmenims nuosavybės teise priklausančius arba kitais Civilinio kodekso nustatytais pagrindais naudojamus ir (ar) valdomus ne mažiau kaip 2 hektarus žemės ūkio naudmenų;

10) vaikai (įvaikiai) nuo 16 iki 18 metų: mokosi; dirba; yra įsiregistravę Lietuvos teritorinėje darbo biržoje ar kitos valstybės valstybinėje įdarbinimo tarnyboje; įstatymų nustatyta tvarka yra nustatytas neįgalumas; nėštumo metu (sukakus 18 metų teisė į piniginę socialinę paramą išlieka iki šios dalies 7 punkte nustatytos sąlygos atsiradimo); augina savo vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius).

2. Auginantys vaikus (įvaikius) iki 18 metų nesusituokę asmenys (įskaitant santuoką nutraukusius asmenis) ar teismo sprendimu gyvenantys skyrium sutuoktiniai arba bendrai gyvenantys asmenys, auginantys vaikus (įvaikius) iš ankstesnio bendro gyvenimo, ir atitinkantys šio įstatymo 6 straipsnio reikalavimus, teisę į socialinę pašalpą turi:

1) kai yra sudaryta teismo patvirtinta sutartis dėl vaiko (įvaikio) ar vaikų (įvaikių), kuriam (kuriems) yra pripažinta tėvystė, materialinio išlaikymo arba teismas priteisia šiam vaikui (įvaikiui) ar šiems vaikams (įvaikiams) išlaikymą, išskyrus atvejį, kai asmenys augina vaiką, kuris gimė po nusikalstamos veikos (kaip jos pasekmė), ir pateikia tai patvirtinančią ikiteisminio tyrimo įstaigos, prokuratūros ar teismo išduotą dokumentą;

2) tėvystės nustatymo, vaiko (įvaikio) ar vaikų (įvaikių) išlaikymo priteisimo bylos nagrinėjimo teisme ir prašymo dėl išmokos iš Vaikų išlaikymo fondo mokėjimo nagrinėjimo laikotarpiu.

3. Jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys ar asmenys, atitinkantys šio įstatymo 7 straipsnio reikalavimus, nėra sudarę teismo patvirtintos sutarties dėl vaiko (įvaikio) materialinio išlaikymo arba dėl išlaikymo ir (ar) tėvystės nustatymo nesikreipė į teismą arba kreipėsi, bet tėvystė nebuvo nustatyta ir (ar) išlaikymas nebuvo priteistas, arba pareiškimas paliktas nenagrinėtas, kompensacijos neskiriamos, o socialinę pašalpą turi teisę gauti tik vaikas (įvaikis) ar vaikai (įvaikiai), išskyrus atvejį, kai asmenys augina vaiką, kuris gimė po nusikalstamos veikos (kaip jos pasekmė), ir pateikia tai patvirtinančią ikiteisminio tyrimo įstaigos, prokuratūros ar teismo išduotą dokumentą. Asmenys, auginantys vaiką, kuris gimė po nusikalstamos veikos (kaip jos pasekmė), ir pateikę tai patvirtinančią ikiteisminio tyrimo įstaigos, prokuratūros ar teismo išduotą dokumentą, šio

straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys ar asmenys, atitinkantys šio įstatymo 7 straipsnio reikalavimus, turi teisę gauti socialinę pašalpą ir kompensacijas.

4. Vaikai, kuriems įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta globa ar rūpyba, į bendrai gyvenančių asmenų, kurie paskirti globėjais ar rūpintojais, sudėti neįskaitomi. Globojamiems vaikams, išskyrus atvejus, kai vaiko laikinoji globa ar rūpyba nustatyta tėvų prašymu dėl jų laikino išvykimo iš Lietuvos Respublikos, pinigine socialine parama vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis skiriama atskirai kaip vienam gyvenančiam asmeniui. Kai vaiko laikinoji globa ar rūpyba nustatyta tėvų prašymu dėl jų laikino išvykimo iš Lietuvos Respublikos, globojamiems vaikams pinigine socialine parama skiriama kartu su tėvais.

5. Pinigine socialine parama vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui neteikiama, jeigu jis:

- 1) gauna ilgalaikės socialinės globos paslaugas socialinės globos įstaigoje;
- 2) yra mokinyš ar studentas iki 24 metų, kuris mokosi ir gyvena užsienio valstybėje;
- 3) atlieka su laisvės atėmimu susijusią bausmę ar administracinį areštą, yra suimtas, jam Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka paskirtos priverčiamosios stacionarinio stebėjimo specializuotose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose medicinos priemonės ar auklėjamojo poveikio priemonė – atidavimas į specialią auklėjimo įstaigą, jam paskelbta paieška ar jis teismo pripažintas nežinia kur esančiu;
- 4) atlieka privalomąją pradinę karo tarnybą;
- 5) yra vienas iš šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 1–4 punktuose nurodytų asmenų, jeigu jo duomenys apie gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, o neturinčių gyvenamosios vietos – apie savivaldybę, kurios teritorijoje gyvena, nėra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą ir jeigu jis atitinka bent vieną iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų;
- 6) yra užsienietis, neturintis Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojų leidimo gyventi Europos Bendrijoje, arba Europos Sąjungos valstybės narės pilietis ar jo šeimos narys, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka nėra išduoti dokumentai, patvirtinantys jų teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, arba gyvenantys Lietuvos Respublikoje mažiau kaip 3 mėnesius, ar užsienietis, kuriam nėra suteikta papildoma apsauga arba laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje, ir jeigu šie asmenys atitinka bent vieną iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų.

6. Jeigu viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę ir (arba) būstą nuomojasi bendrai gyvenantys asmenys ir vienas gyvenantis asmuo ir (arba) dvi ar daugiau bendrai

gyvenančių asmenų grupių, ir (arba) du ar daugiau vienu gyvenančių asmenų, kurie už būsto šildymą ir (ar) geriamąjį vandenį, ir (ar) karštą vandenį atsiskaito pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygelę), tačiau bent viena (vienas) iš jų neturi teisės į kompensacijas, jos neskiriamos nė vienai iš šių bendrai gyvenančių asmenų grupių ir nė vienam iš vienu gyvenančių asmenų.

7. Gyvenamąją vietą būste deklaravusių, tačiau būstą kitur nuomojančių bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens teisė į kompensacijas deklaruotos gyvenamosios vietos būste nenustatoma.

8. Jeigu daugiabučio namo butų savininkai įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, jų bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam daugiabučio namo buto savininkui, kurie turi teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją pagal energijos ar kuro sąnaudų normatyvą būsto naudingajam plotui, bet ne didesniai už šiame įstatyme nustatytą būsto naudingojo ploto normatyvą, šildyti, šildymo ir nešildymo sezono metu apmokami kreditas ir palūkanos per kredito sutartyje nustatytą kredito grąžinimo laikotarpį juos pervedant bendrojo naudojimo objektų valdytojui Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Nustatant daugiabučio namo buto savininko ir jo bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio daugiabučio namo buto savininko teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, apmokant kreditą ir palūkanas, neatsižvelgiama į tame pačiame būste gyvenamąją vietą deklaravusių ne savininkų ir jų bendrai gyvenančių asmenų arba vienu gyvenančių asmenų teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją. Dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo padidėjus atnaujinamo (modernizuojamo) ar atnaujinto (modernizuoto) daugiabučio namo vertei, kredito ir palūkanų apmokėjimas nenutraukiamas.

TREČIASIS SKIRSNIS

PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS DYDŽIAI

9 straipsnis. Socialinės pašalpos dydis

1. Socialinės pašalpos dydis vienam gyvenančiam asmeniui, turinčiam teisę ją gauti, sudaro 100 procentų skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų vienam gyvenančiam asmeniui ir vidutinių vieno gyvenančio asmens pajamų per mėnesį.

2. Socialinės pašalpos dydis bendrai gyvenantiems asmenims, turintiems teisę ją gauti, įskaitant atvejus, kai socialinė pašalpa skiriama tik vaikui (įvaikiui) ar vaikams (įvaikiams), sudaro:

1) pirmam bendrai gyvenančiam asmeniui – 100 procentų skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų dydžio vienam iš bendrai gyvenančių asmenų ir vidutinių bendrai gyvenančių asmenų pajamų vienam iš bendrai gyvenančių asmenų per mėnesį;

2) antram bendrai gyvenančiam asmeniui – 80 procentų skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų dydžio vienam iš bendrai gyvenančių asmenų ir vidutinių bendrai gyvenančių asmenų pajamų vienam iš bendrai gyvenančių asmenų per mėnesį;

3) trečiam ir paskesniems bendrai gyvenantiems asmenims – 70 procentų skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų dydžio vienam iš bendrai gyvenančių asmenų ir vidutinių bendrai gyvenančių asmenų pajamų vienam iš bendrai gyvenančių asmenų per mėnesį.

10 straipsnis. Pagrindai, kuriems esant socialinė pašalpa skiriama papildomai arba ji mažinama

1. Bendrai gyvenantiems asmenims papildomai skiriama socialinė pašalpa, kurios dydis lygus 50 procentų socialinės pašalpos, mokėtos per praėjusius 12 mėnesių iki įsidarbinimo, vidutinio dydžio, už kiekvieną su darbo ar tarnybos santykiais susijusį mėnesį, bet ne ilgiau kaip 6 mėnesius, jeigu bendrai gyvenantys asmenys atitinka visas šias sąlygas:

1) bent vienas iš bendrai gyvenančių asmenų įsidarbina ir dirba šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą darbo laiko trukmę ir jam darbo užmokesčio apskaičiuojama ne mažiau už minimaliąją mėnesinę algą arba minimalųjį valandinį atlygį proporcingai dirbtam laikui arba atliktam darbui, bet ne daugiau už dvi minimaliąsias mėnesines algas ar du minimaliuosius valandinius atlygius proporcingai dirbtam laikui arba atliktam darbui;

2) prieš įsidarbinimą šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyti asmenys buvo įsiregistravę Lietuvos teritorinėje darbo biržoje ar kitos valstybės valstybinėje įdarbinimo tarnyboje ne trumpiau kaip 12 mėnesių iš eilės ir per šį laikotarpį nedirbo arba dirbo mažiau negu nustatyta šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punkte;

3) bendrai gyvenantys asmenys buvo socialinės pašalpos gavėjai bent vieną mėnesį per paskutinius 3 mėnesius prieš įsidarbinimą;

4) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų

sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą;

5) bendrai gyvenantys asmenys augina vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius).

2. Bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui tais atvejais, kai bent vienas iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienas gyvenantis asmuo yra darbingo amžiaus darbingas, bet nedirbantis asmuo (išskyrus atvejus, kai nedirbama dėl priežasčių, nurodytų šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9 ir 10 punktuose), socialinės pašalpos dydis, apskaičiuotas pagal šio įstatymo 9 straipsnį, yra mažinamas:

1) gaunančiam (gaunantiems) socialinę pašalpą nuo 36 mėnesių iki 48 mėnesių – socialinės pašalpos dydis bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui mažinamas 20 procentų;

2) gaunančiam (gaunantiems) socialinę pašalpą nuo 48 mėnesių iki 60 mėnesių – socialinės pašalpos dydis bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui mažinamas 30 procentų;

3) gaunančiam (gaunantiems) socialinę pašalpą ilgiau kaip 60 mėnesių – socialinės pašalpos dydis bendrai gyvenantiems asmenims, auginantiems vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius), mažinamas 40 procentų; socialinė pašalpa vienam gyvenančiam asmeniui ir vaikų (įvaikių) neauginantiems bendrai gyvenantiems asmenims neskiriama.

3. Jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys dirbo 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius, šio straipsnio 2 dalyje numatyti socialinės pašalpos gavimo laikotarpiai pradedami skaičiuoti iš naujo.

11 straipsnis. Kompensacijų dydis

1. Bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui kompensuojama:

1) šildymo sezono metu – būsto šildymo išlaidų, kai naudingasis būsto plotas ir atskirų energijos ar kuro rūšių sąnaudos būstui šildyti ne didesni už šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytus normatyvus, dalis, viršijanti 20 procentų skirtumo tarp bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų ir valstybės remiamų pajamų bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui dydžio;

2) geriamojo vandens, kurio kiekis ne didesnis už šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytą normatyvą, išlaidų dalis, viršijanti 2 procentus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų;

3) karšto vandens, kurio kiekis ir atskirų energijos ar kuro rūšių sąnaudos karštam vandeniui ne didesni už šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytus normatyvus, išlaidų dalis, viršijanti 5 procentus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų.

2. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamos neviršija valstybės remiamų pajamų bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui dydžio, skiriama būsto šildymo išlaidų kompensacija yra lygi faktinėms būsto šildymo išlaidoms, jeigu naudingasis būsto plotas ir atskirų energijos ar kuro rūšių sąnaudos būstui šildyti yra ne didesni už šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytus normatyvus.

3. Apskaičiuojant būsto šildymo išlaidas ir karšto vandens išlaidas, centralizuotai tiekiamos šilumos, karšto vandens, kitų būstui šildyti ir karštam vandeniui ruošti naudojamų energijos ir kuro rūšių, kurių kainos reguliuojamos, taip pat geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti sąnaudos įvertinamos pagal įstatymų nustatyta tvarka patvirtintas kainas, taikant vienanares centralizuotai tiekiamos šilumos kainas, o kuro, kurio kainos nereguliuojamos ir už kurį atsiskaitoma kas mėnesį pagal apskaitos prietaisų rodmenis, – pagal nustatytas tiekėjų kainas; kietojo ar kitokio kuro, kurio faktinės sąnaudos kiekvieną mėnesį nenustatomos, – pagal savivaldybėse patvirtintas vidutines kainas.

4. Apskaičiuojant geriamojo vandens išlaidas, geriamojo vandens sąnaudos įvertinamos pagal nustatytas tiekėjų kainas.

5. Jeigu namui, kuriame gyvenamąją vietą yra deklaravę ir (arba) būstą nuomojasi bendrai gyvenantys asmenys ir vienas gyvenantis asmuo ir (arba) dvi ar daugiau bendrai gyvenančių asmenų grupių, ir (arba) du ar daugiau vieno gyvenančių asmenų, šildyti ir (ar) karštam vandeniui paruošti yra įrengta bendra autonominė katilinė, kompensacijos apskaičiuojamos atskirai kiekvienai (kiekvienam) iš jų. Katilinėje per mėnesį sunaudotas kuras perskaičiuojamas į pagamintą šilumą, o šiluma būstams ir skirtingoms reikmėms (būstui šildyti ir karštam vandeniui paruošti) paskirstoma pagal būstų savininkų pasirinktą vieną iš Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos rekomenduotų arba pagal būstų savininkų siūlomą ir su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija suderintą šilumos paskirstymo metodą.

12 straipsnis. Normatyvai kompensacijoms apskaičiuoti

1. Kompensacijoms apskaičiuoti taikomi šie normatyvai:

1) naudingojo būsto ploto normatyvas būste gyvenamąją vietą deklaravusiems arba būstą nuomojantiems asmenims: 50 kvadratinų metrų vienam gyvenančiam asmeniui; 38 kvadratiniai metrai pirmam bendrai gyvenančiam asmeniui; 12 kvadratinų metrų antram

bendrai gyvenančiam asmeniui; 10 kvadratinų metrų trečiam ir paskesniems bendrai gyvenantiems asmenims. Šie plotai nustatomi pagal kadastrinių matavimų duomenis;

2) karšto vandens normatyvas būste gyvenamąją vietą deklaravusiems arba būstą nuomojantiems asmenims: 1,5 kubinio metro pirmam bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį; 1 kubinis metras antram bendrai gyvenančiam asmeniui per mėnesį; 0,5 kubinio metro trečiam ir paskesniems bendrai gyvenantiems asmenims per mėnesį;

3) geriamojo vandens normatyvas būste gyvenamąją vietą deklaravusiems arba būstą nuomojantiems asmenims: kai karštam vandeniui paruošti naudojama centralizuotai tiekiamą šilumą, 2 kubiniai metrai pirmam bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, 1,5 kubinio metro antram bendrai gyvenančiam asmeniui per mėnesį, 1 kubinis metras trečiam ir paskesniems bendrai gyvenantiems asmenims per mėnesį; kai karštam vandeniui paruošti naudojamos kitos energijos ar kuro rūšys, 3,5 kubinio metro pirmam bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, 2,5 kubinio metro antram bendrai gyvenančiam asmeniui per mėnesį, 1,5 kubinio metro trečiam ir paskesniems bendrai gyvenantiems asmenims per mėnesį.

2. Jeigu viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę ir (arba) būstą nuomojasi bendrai gyvenantys asmenys ir vienas gyvenantis asmuo ir (arba) dvi ar daugiau bendrai gyvenančių asmenų grupių, ir (arba) du ar daugiau vienu gyvenančių asmenų, turinčių teisę į būsto šildymo išlaidų kompensacijas, kurie už komunalines paslaugas atsiskaito pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygelę), šioms bendrai gyvenančių asmenų grupėms ir (arba) vieniems gyvenantiems asmenims būsto šildymo išlaidų kompensacijai apskaičiuoti taikomas naudingojo būsto ploto normatyvas apskaičiuojamas tokia pačia tvarka kaip vienai bendrai gyvenančiai asmenų grupei.

3. Atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvus vienam kvadratiniam metrui naudingojo būsto ploto šildyti, vienam kubiniam metrui vandens pašildyti ir vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai) tvirtina Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

4. Bendrai gyvenantiems asmenims, kurių nariui, deklaravusiam gyvenamąją vietą būste arba nuomojančiam būstą, kompensacijos pagal šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalį neteikiamos, apskaičiuojant naudingojo būsto ploto, geriamojo ir karšto vandens normatyvus, šiam bendrai gyvenančiam asmeniui tenkanti šių normatyvų dalis nenustatoma. Vienam gyvenančiam asmeniui, kuriam kompensacijos pagal šio įstatymo 8

straipsnio 5 dalį netaikomos, naudingojo būsto ploto, geriamojo ir karšto vandens normatyvai nenustatomi.

13 straipsnis. Valstybės remiamų pajamų dydžio taikymas

1. Valstybės remiamos pajamos bendrai gyvenantiems asmenims nustatomos valstybės remiamų pajamų dydį padauginus iš bendrai gyvenančių asmenų skaičiaus.
2. Piniginei socialinei paramai apskaičiuoti taikomas valstybės remiamų pajamų dydis to mėnesio, už kurį socialinė pašalpa ir (ar) kompensacijos yra skiriamos.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

TURTO VERTĖS NORMATYVO PINIGINEI SOCIALINEI PARAMAI GAUTI NUSTATYMAS

14 straipsnis. Turtas

1. Skiriant piniginę socialinę paramą, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitomas šis bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimas turtas:

- 1) statiniai, tarp jų ir nebaigti statyti statiniai;
- 2) privalomos registruoti transporto priemonės;
- 3) privaloma registruoti žemės ūkio technika;
- 4) žemė, įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių;
- 5) gyvuliai, paukščiai, žvėreliai, bičių šeimos, jeigu jų bendra vertė viršija 4 000 litų;
- 6) akcijos, obligacijos, vekseliai ir kiti vertybiniai popieriai, pajai, jeigu jų bendra vertė viršija 2 000 litų;
- 7) meno kūriniai, brangakmeniai, juvelyriniai dirbiniai, taurieji metalai, kurių vieneto vertė viršija 2 000 litų;
- 8) piniginės lėšos, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 2 000 litų, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą;
- 9) gautos (negrąžintos) paskolos ar jų dalis, jeigu jų bendra suma viršija 2 000 litų, išskyrus aukštųjų mokyklų studentams teikiamas valstybės paskolas arba valstybės remiamas paskolas, kreditus būstui atnaujinti (modernizuoti), jeigu daugiabučio namo butų savininkai įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio

namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, ir gautas (negražintas) paskolas nekilnojamajam turtui pirkti (statyti);

10) kitiems asmenims paskolintos (negražintos) piniginės lėšos ar jų dalis, jeigu jų bendra suma viršija 2 000 litų;

11) valstybės kompensacijos už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą ir atkuriamos santaupos bei kitos atkuriamos lėšos.

2. Į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitoma per pinigines socialinės paramos teikimo laikotarpį, praėjusį nuo paskutinio duomenų apie turtą pateikimo, perleisto nuosavybėn kitam asmeniui šio straipsnio 1 dalies 1–8 punktuose nurodyto turto arba jo dalies vertė, kuri nenurodoma kaip bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybėn įsigyto naujo turto vertė ar gautos pinigines lėšos.

15 straipsnis. Nekilnojamojo turto ploto normatyvai

1. Būsto ploto normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui yra 60 kvadratinų metrų naudingojo būsto ploto vienam iš jame gyvenamąją vietą deklaravusių arba būstą nuomojančių bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui, pridedant po 15 kvadratinų metrų kiekvienam kitam bendrai gyvenančiam asmeniui.

2. Žemės ploto normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui, atsižvelgiant į turimos žemės rūšį, yra:

1) kitos paskirties (naudojimo būdo – gyvenamosios teritorijos) žemės: miestuose – 6 arai, miesteliuose ir kaimuose – 25 arai;

2) žemės ūkio paskirties (naudojimo būdo – mėgėjų sodo žemės sklypai ir sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypai) žemės – 6 arai;

3) žemės ūkio paskirties, įskaitant miško medynus (išskyrus naudojimo būdo – mėgėjų sodo žemės sklypus ir sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypus), konservacinės, įskaitant miško medynus, vandens ūkio ir miškų ūkio paskirties, įskaitant miško medynus, žemės: miestuose – 6 arai, miesteliuose – 25 arai, kaimuose – 3 hektarai.

3. Jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi du ir daugiau ne tos pačios paskirties žemės sklypų, taikomas vienos paskirties didžiausios vertės žemės ploto normatyvas.

4. Bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui, neturintiems žemės sklypo, taikomas šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytas žemės ploto normatyvas.

16 straipsnis. Turto vertės normatyvo apskaičiavimas

1. Šio įstatymo 15 straipsnyje nurodytas kiekvieno tipo (būsto ir žemės ploto) nekilnojamojo turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui nustatomas atitinkamo tipo nekilnojamojo turto ploto normatyvą dauginant iš prašymą-paraišką pateikusio asmens deklaruotos gyvenamosios vietos ar vietos, kurioje nuomojamas būstas, nekilnojamojo to tipo turto ploto vieneto normatyvinės vertės, o kai neturi gyvenamosios vietos, – savivaldybės, kurios teritorijoje gyvena, nekilnojamojo to tipo turto ploto vieneto žemiausios normatyvinės vertės.

2. Šio įstatymo 15 straipsnyje nurodyto kiekvieno tipo nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinę vertę nustato ir valstybės įmonės Registrų centro interneto svetainėje skelbia valstybės įmonė Registrų centras pagal kiekvienų metų sausio 1 dieną vidutinės nekilnojamojo turto rinkos vertes Lietuvos miestuose ir savivaldybių centruose bei kitose savivaldybių teritorijose.

3. Nekilnojamojo turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant abiejų tipų (būsto ir žemės ploto) nekilnojamojo turto normatyvines vertes.

4. Kilnojamojo turto, piniginių lėšų, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant 45 valstybės remiamų pajamų dydžius vienam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui, 30 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam kitam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui ir 15 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam vaikui (įvaikiui) iki 18 metų.

5. Turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant nekilnojamojo turto vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 3 dalyje, ir kilnojamojo turto, piniginių lėšų, vertybinių popierių bei pajų vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 4 dalyje.

PENKTASIS SKIRSNIS

PAJAMŲ PINIGINEI SOCIALINEI PARAMAI GAUTI APSKAIČIAVIMAS

17 straipsnis. Pajamos

1. Skiriant piniginę socialinę paramą, įskaitomos visų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gaunamos pajamos:

1) su darbo ar tarnybos santykiais susijusios pajamos, įskaitant dienpinigius, butpinigius, maistpinigius ir kitas pajamas (išskyrus mokinių iki 21 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ir (ar) pagal profesinio mokymo programą pirmajai kvalifikacijai įgyti, pajamas);

2) autorinis atlyginimas, pajamos, gautos iš sporto veiklos, atlikėjo veiklos (išskyrus mokinių iki 21 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ir (ar) pagal profesinio mokymo programą pirmajai kvalifikacijai įgyti, pajamas);

3) pensijos ir (ar) pensijų išmokos, šalpos išmokos (išskyrus slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslines kompensacijas ir tikslinį priedą);

4) dividendai;

5) palūkanos;

6) individualios įmonės savininko pajamos, gautos iš šios įmonės apmokestinto pelno;

7) individualios veiklos pajamos, įskaitant pajamas, gautas verčiantis veikla pagal verslo liudijimą ir individualios veiklos vykdymo pažymą (išskyrus mokinių iki 21 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ir (ar) pagal profesinio mokymo programą pirmajai kvalifikacijai įgyti, pajamas);

8) pajamos iš žemės ūkio veiklos (išskyrus pajamas iš žemės ūkio naudmenų, kurių bendras plotas neviršija 1 hektaro);

9) išmokos žemės ūkio veiklai;

10) piniginės lėšos, gautos vaikui (įvaikiui) išlaikyti (alimentai);

11) išmokos iš Vaikų išlaikymo fondo;

12) socialinio pobūdžio pajamos (išskyrus vienkartinės išmokas ir (ar) pašalpas, mokamas iš valstybės, Valstybinio socialinio draudimo fondo ar savivaldybių biudžetų, ir darbdavio mokamas vienkartinės išmokas ir (ar) pašalpas bei kas mėnesį gaunamas socialinio pobūdžio pajamas: transporto išlaidų kompensacijas neįgaliesiems; kompensacijas donorams; pagalbos pinigus, mokamus pagal Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymą);

13) išeitinė išmoka, išmokama nutraukiant darbo sutartį;

14) išeitinė išmoka atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui;

15) ligos, profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) pašalpos, statutiniams valstybės tarnautojams (pareigūnams) ir krašto apsaugos sistemos kariams laikinojo nedarbingumo, nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų ar vaiko priežiūros atostogų laikotarpiais mokamos išmokos;

16) turtinės ar neturtinės žalos atlyginimas (įskaitant vienkartinę netekto darbingumo kompensaciją);

17) turto pardavimo pajamos (išskyrus pajamas, įskaitomas į turtą);

18) pajamos už kilnojamą ar nekilnojamą daiktą nuomą;

19) loterijų ar kitų žaidimų laimėjimai, prizai;

20) visų rūšių stipendijos (išskyrus stipendijas ir kitą materialinę paramą, teikiamą aukštųjų mokyklų pirmosios, antrosios pakopų, vientisųjų ir laipsnio nesuteikiančių studijų (išskyrus rezidentūros studijų studentus) studentams, studijuojantiems pagal dieninės, nuolatinės ar iššėstinės studijų formų programas (išskyrus asmenis, pakartotinai studijuojančius pagal tos pačios ar žemesnės pakopos studijų programas ir laipsnio nesuteikiančių studijų programas, jeigu daugiau kaip pusę tos studijų programos kreditų jie įgijo valstybės biudžeto lėšomis), ir stipendijas bei kitą materialinę paramą, teikiamą profesinio mokymo įstaigų mokiniams, kurie mokosi pagal profesinio mokymo programą pirmajai kvalifikacijai įgyti);

21) gautos (negrąžintos) paskolos ar jų dalis (išskyrus paskolas ar jų dalis, įskaitomas į turtą, aukštųjų mokyklų studentams teikiamas valstybės paskolas arba valstybės remiamas paskolas, kreditus būstui atnaujinti (modernizuoti), jeigu daugiabučio namo butų savininkai įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, ir gautos (negrąžintos) paskolas nekilnojamajam turtui pirkti (statyti);

22) gautos dovanų, paveldėtos, užsienyje ar iš užsienio valstybės gautos arba kitos faktiškai gaunamos piniginės lėšos (išskyrus pinigines lėšas, kuriomis kompensuojamos patirtos ir dokumentais pagrįstos su visuomenei naudinga veikla (savanoriška veikla ir pan.) susijusios išlaidos, ir labdarą piniginėmis lėšomis).

2. Jeigu iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pajamų yra išskaičiuojamas gyventojų pajamų mokestis, valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokos, šios pajamos įskaitomos išskaičiavus gyventojų pajamų mokestį, valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokas.

3. Skiriant socialinę pašalpą, kompensacijos ir socialinė pašalpa į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamas neįskaitomos.

4. Skiriant kompensacijas, socialinė pašalpa į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamas įskaitoma, o kompensacijos – neįskaitomos.

5. Piniginės lėšos vaikui (įvaikiui) išlaikyti (alimentai) į jas mokesčio asmens pajamas neįskaitomos.

6. Darbo užmokestis, užmokestis už prastovas ne dėl darbuotojo kaltės, užmokestis už kasmetines atostogas, pensijos, pensijų išmokos, šalpos išmokos, kas mėnesį gaunamos išmokos ir (ar) pašalpos, ligos, profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) pašalpos, statutiniams valstybės tarnautojams (pareigūnams) ir krašto apsaugos sistemos kariams laikinojo nedarbingumo, nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų ar vaiko priežiūros atostogų laikotarpiais mokamos išmokos, taip pat kitos kas mėnesį gaunamos pajamos įskaitomos į pajamas tų mėnesių, už kuriuos jos paskirtos, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytą atvejį.

7. Darbo užmokestis, užmokestis už prastovas ne dėl darbuotojo kaltės, užmokestis už kasmetines atostogas, pensijos, pensijų išmokos, šalpos išmokos, kas mėnesį gaunamos išmokos ir (ar) pašalpos, ligos, profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) pašalpos, statutiniams valstybės tarnautojams (pareigūnams) ir krašto apsaugos sistemos kariams laikinojo nedarbingumo, nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų ar vaiko priežiūros atostogų laikotarpiais mokamos išmokos, taip pat kitos kas mėnesį gaunamos pajamos, kurios buvo išmokėtos ne mažiau kaip vieną mėnesį pavėluotai, taip pat vienkartinės bei už du ar daugiau mėnesių iš karto išmokėtos kas mėnesį gaunamos pajamos ir piniginės lėšos, gautos vaikui (įvaikiui) išlaikyti (alimentai), įskaitomos į pajamas tų mėnesių, kada jos buvo išmokėtos.

8. Kai vienas iš tėvų vaikui (įvaikiui) ar vaikams (įvaikiams) išlaikyti gauna teismo priteistą konkrečią pinigų sumą, vidutinė vaikui (įvaikiui) ar vaikams (įvaikiams) išlaikyti skirta suma per mėnesį apskaičiuojama gautą pinigų sumą padalijus iš mėnesių iki vaiko (įvaikio) pilnametystės skaičiaus.

9. Pajamos iš žemės ūkio veiklos nustatomos pagal šios veiklos apskaitos dokumentus. Jeigu tokių dokumentų nėra, vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos taikant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus žemės ūkio veiklos pajamų, įvertintų pagal sąlygines išlaidas, normatyvus. Jeigu nėra galimybės nustatyti pajamų pagal šiuos normatyvus arba žemės ūkio veikla nevykdoma, vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos taikant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą pajamų normą hektarui žemės ūkio naudmenų.

10. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos pajamos, gautos užsienio valiuta, perskaičiuojamos litais pagal Lietuvos banko oficialų lito ir užsienio valiutos kursą, galiojantį pajamų lyginimo dieną.

18 straipsnis. Pajamų socialinei pašalpai gauti apskaičiavimas

1. Bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens mėnesio pajamos socialinei pašalpai gauti apskaičiuojamos:

1) pagal vidutines 3 praėjusių mėnesių iki mėnesio, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, pajamas, nurodytas šio įstatymo 17 straipsnyje;

2) pagal mėnesio, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, pajamas, jeigu bent vieno iš bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų šaltinis, palyginti su 3 praėjusiais mėnesiais, pasikeitė arba tą mėnesį, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, yra gauta vienkartinė išmoka (premija, vienkartinė netekto darbingumo kompensacija, išeitinė išmoka, išmokėta nutraukus darbo sutartį, išeitinė išmoka atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui ir kitos faktiškai gautos vienkartinės pajamos, išskyrus kompensaciją už nepanaudotas atostogas) (toliau – vienkartinė išmoka) ar iš karto už 2 ir daugiau mėnesių išmokėtos kas mėnesį gaunamos pajamos arba pasikeitė bendrai gyvenančių asmenų sudėtis ar vieno gyvenančio asmens šeimninė padėtis.

2. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta tvarka netaikoma, jeigu per 3 praėjusius mėnesius iki mėnesio, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, buvo gauta vienkartinė išmoka ar iš karto už 2 ir daugiau mėnesių išmokėtos kas mėnesį gaunamos pajamos.

3. Jeigu vienam iš bendrai gyvenančių asmenų socialinė pašalpa pagal šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalies 2, 5 ar 6 punktą neteikiama, apskaičiuojant bendrai gyvenančių asmenų vidutines mėnesio pajamas, jam tenkanti pajamų dalis iš bendrai gyvenančių asmenų pajamų atimama ir socialinė pašalpa skiriama likusiems bendrai gyvenantiems asmenims.

4. Jeigu vienam iš bendrai gyvenančių asmenų socialinė pašalpa pagal šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalies 1, 3 ar 4 punktą neteikiama, apskaičiuojant bendrai gyvenančių asmenų vidutines mėnesio pajamas, šio asmens gaunamos pajamos į bendrai gyvenančių asmenų pajamas neįskaitomos ir jam tenkanti pajamų dalis nenustatoma, o socialinė pašalpa skiriama likusiems bendrai gyvenantiems asmenims.

19 straipsnis. Pajamų kompensacijoms gauti apskaičiavimas

1. Būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos apskaičiuojamos pagal visų bendrai gyvenančių asmenų vidutinių mėnesio pajamų dalį, tenkančią būste gyvenamąją vietą deklaravusiems ar būstą nuomojantiems bendrai gyvenantiems asmenims, arba pagal gyvenamąją vietą deklaravusio ar būstą nuomojančio vieno gyvenančio asmens vidutines mėnesio pajamas.

2. Bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens mėnesio pajamos būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijoms gauti apskaičiuojamos šio įstatymo 18 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka.

3. Socialinę pašalpą gaunantiems bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos apskaičiuojamos pagal pajamas, kurios paskutinį kartą buvo nurodytos skiriant socialinę pašalpą, įskaitant pagal šias pajamas paskirtos socialinės pašalpos dydį, ir skiriamos paskirtos socialinės pašalpos laikotarpiui.

4. Jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas pagal šį įstatymą ir pagal Lietuvos Respublikos kompensacijų nepriklausomybės gynėjams, nukentėjusiems nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, bei jų šeimoms įstatymą, taikomas tas įstatymas, kuris suteikia teisę į didesnio dydžio piniginę socialinę paramą.

5. Jeigu viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę ar būstą nuomojasi bendrai gyvenantys asmenys ir vienas gyvenantis asmuo ir (arba) dvi ar daugiau bendrai gyvenančių asmenų grupių, ir (arba) du ar daugiau vienu gyvenančių asmenų, kurie už komunalines paslaugas atsiskaito pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygelę), visų būste gyvenamąją vietą deklaravusių ar būstą nuomojančių asmenų vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos sudedant kiekvienos bendrai gyvenančių asmenų grupės šiame būste gyvenamąją vietą deklaravusiems ar būstą nuomojantiems bendrai gyvenantiems asmenims tenkančią vidutinių mėnesio pajamų dalį ir (arba) vienu gyvenančių asmenų vidutinės mėnesio pajamas, prieš tai atėmus jiems (jam) tenkančių valstybės remiamų pajamų dydį.

6. Jeigu vienam iš bendrai gyvenančių asmenų būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos pagal šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalies 2, 5 ar 6 punktą neteikiamos, apskaičiuojant bendrai gyvenančių asmenų vidutinės mėnesio pajamas, jam tenkanti pajamų dalis iš bendrai gyvenančių asmenų pajamų atimama ir kompensacijos skiriamos likusiems bendrai gyvenantiems asmenims.

7. Jeigu vienam iš bendrai gyvenančių asmenų būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos pagal šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalies 1, 3 ar 4 punktą neteikiamos, apskaičiuojant bendrai gyvenančių asmenų vidutinės mėnesio pajamas, šio asmens gaunamos pajamos į bendrai gyvenančių asmenų pajamas neįskaitomos ir jam tenkanti pajamų dalis nenustatoma, o kompensacijos skiriamos likusiems bendrai gyvenantiems asmenims.

8. Jeigu viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę ar būstą nuomojasi bendrai gyvenantys asmenys ir vienas gyvenantis asmuo ir (arba) dvi ar daugiau bendrai gyvenančių asmenų grupių, ir (arba) du ar daugiau vieno gyvenančių asmenų ir vienam gyvenančiam asmeniui būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos pagal šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalį neteikiamos, jam vidutinės mėnesio pajamos nenustatomos, o kompensacijos skiriamos likusioms būste gyvenamąją vietą deklaravusioms ar būstą nuomojančioms bendrai gyvenančių asmenų grupėms ir (arba) vieniems gyvenantiems asmenims.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS TEIKIMAS

20 straipsnis. Kreipimasis dėl piniginių socialinės paramos

1. Dėl piniginių socialinės paramos bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo kreipiasi į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją arba savivaldybės, kurios teritorijoje nuomojamas būstas, administraciją, o jei bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo gyvenamosios vietos neturi, – į savivaldybės, kurios teritorijoje jie gyvena, administraciją.

2. Kreipdamasis dėl piniginių socialinės paramos, asmuo pateikia asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos prašymą-paraišką ir jos priedus (toliau – prašymas-paraiška) ir prašyme-paraiškoje nurodo piniginių socialinės paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis apie:

- 1) save ir bendrai gyvenančius asmenis;
- 2) veiklos pobūdį;
- 3) turimą turtą ir šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 6–11 punktuose ir 2 dalyje nurodyto turto vertę;
- 4) gaunamas pajamas;
- 5) kitą piniginei socialinei paramai gauti būtiną informaciją.

3. Prie prašymo-paraiškos pridedamos bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pažymos apie šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytas pajamas, gautas per 3 praėjusius mėnesius iki mėnesio, nuo kurio skiriama piniginių socialinė parama, arba, jeigu pajamų šaltinis yra pasikeitęs arba tą mėnesį, nuo kurio skiriama piniginių socialinė parama, yra gauta vienkartinė išmoka ar iš karto už du ir daugiau mėnesių išmokėtos kas mėnesį gaunamos pajamos, pajamas to mėnesio, nuo kurio skiriama piniginių socialinė parama, išskyrus atvejus, kai savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir

žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų. Visų prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų teisingumą prašymą-paraišką pateikęs asmuo patvirtina savo parašu.

4. Prašymą-paraišką pateikęs asmuo pateikia duomenis apie mėnesio, einančio prieš prašymo-paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną turimą turtą, nurodytą šio įstatymo 14 straipsnyje, ir tai patvirtinančius dokumentus, išskyrus atvejus, kai savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų. Šie duomenys, jeigu nėra pasikeitimų, pateikiami kas 12 mėnesių. Šiam terminui pasibaigus, socialinės paramos teikimo laikotarpiu iki paramos teikimo laikotarpio pabaigos naujų duomenų apie turimą turtą pateikti nereikia.

5. Turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose, vertę nustato savivaldybės administracija, vadovaudamasi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos parengta metodika ir Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintomis žemės ūkio produkcijos sąlyginėmis vertėmis.

6. Savivaldybės administracija gautą prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti užregistruoja prašymo-paraiškos pateikimo dieną ir prašymą-paraišką pateikusiam asmeniui įteikia informacinį lapelį. Jeigu pateikti ne visi reikiami dokumentai, informacija apie trūkstamus dokumentus įrašoma į informacinį lapelį. Piniginei socialinei paramai gauti trūkstami dokumentai pateikiami ne vėliau kaip per mėnesį nuo prašymo-paraiškos pateikimo dienos, išskyrus atvejus, kai pajamos piniginei socialinei paramai gauti apskaičiuojamos šio įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta tvarka. Kai pajamos piniginei socialinei paramai gauti apskaičiuojamos šio įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta tvarka, piniginei socialinei paramai gauti trūkstami dokumentai pateikiami ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo prašymo-paraiškos pateikimo dienos. Jeigu asmuo nustatytu laiku nepateikia trūkstamų dokumentų, savivaldybės administracija per 5 darbo dienas priima sprendimą neteikti piniginės socialinės paramos ir asmeniui grąžina jo pateiktus dokumentus.

7. Prašymas-paraiška gali būti pateikti asmeniškai, paštu, elektroniniu būdu, kai valstybės elektroninės valdžios sistemoje teikiama elektroninė paslauga, arba per atstovą.

8. Jeigu valstybės elektroninės valdžios sistemoje teikiama elektroninė paslauga ir prašymas-paraiška pateikiami elektroniniu būdu, asmuo turi nurodyti, kokios įstaigos gali patvirtinti jo prašyme-paraiškoje pateiktą informaciją. Asmuo, pateikdamas prašymą-paraišką elektroniniu būdu, patvirtina savo tapatybę elektroniniu parašu arba kitais būdais, nustatytais Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

9. Buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktas yra vienas iš dokumentų teisei į piniginę socialinę paramą nustatyti.

21 straipsnis. Piniginės socialinės paramos skyrimas

1. Socialinė pašalpa skiriama 3 mėnesiams nuo prašymo-paraiškos pateikimo mėnesio pirmos dienos, jeigu kreipimosi metu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į šią pašalpą.

2. Jeigu pasibaigus paskirtos socialinės pašalpos teikimo laikotarpiui dėl tolesnio jos skyrimo bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo per 3 mėnesius kreipiasi su prašymu-paraiška pateikdami naujus dokumentus ir duomenis apie bendrai gyvenančius asmenis arba vieną gyvenantį asmenį bei jų (jo) pajamas, socialinė pašalpa skiriama nuo prašymą-paraišką pateikusio asmens nurodyto vieno iš 3 mėnesių, einančių po socialinės pašalpos gavimo laikotarpio pabaigos, jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo kreipimosi dėl socialinės pašalpos metu ir laikotarpiu, už kurį skiriama socialinė pašalpa, turi teisę ją gauti.

3. Jeigu pasibaigus paskirtos socialinės pašalpos teikimo laikotarpiui kreipiamasi vėliau kaip po 3 mėnesių nuo anksčiau paskirtos socialinės pašalpos teikimo laikotarpio pabaigos, socialinė pašalpa skiriama nuo prašymo-paraiškos pateikimo mėnesio pirmos dienos.

4. Kompensacijos skiriamos 3 mėnesiams nuo mėnesio, kurį bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo įgijo teisę į kompensacijas, pirmos dienos, tačiau ne daugiau kaip už 2 praėjusius mėnesius iki prašymo-paraiškos pateikimo mėnesio, jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo kreipimosi dėl kompensacijų metu ir laikotarpiu, už kurį skiriamos kompensacijos, turėjo teisę gauti kompensacijas.

5. Jeigu pasibaigus paskirtos kompensacijos teikimo laikotarpiui dėl tolesnio jos skyrimo bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo per 3 mėnesius kreipiasi su prašymu-paraiška pateikdami naujus dokumentus ir duomenis apie bendrai gyvenančius asmenis arba vieną gyvenantį asmenį bei jų (jo) pajamas, kompensacijos skiriamos nuo prašymą-paraišką pateikusio asmens nurodyto vieno iš 3 mėnesių, einančių po kompensacijų gavimo laikotarpio pabaigos, jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo kreipimosi dėl kompensacijų metu ir laikotarpiu, už kurį skiriamos kompensacijos, turi teisę jas gauti.

6. Jeigu pasibaigus paskirtos kompensacijos teikimo laikotarpiui kreipiamasi vėliau kaip po 3 mėnesių nuo anksčiau paskirtos kompensacijos teikimo laikotarpio pabaigos, kompensacija skiriama šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka.

7. Piniginė socialinė parama gali būti skiriama ilgesniam negu 3 mėnesių laikotarpiui, jeigu nesikeičia bendrai gyvenančių asmenų sudėtis arba vieno gyvenančio asmens šeiminė padėtis, jų (jo) pajamos ir turtas.

8. Piniginė socialinė parama gali būti skiriama trumpesniam negu 3 mėnesių laikotarpiui, jeigu yra žinoma, kad per tą laikotarpį bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo neteks teisės į piniginę socialinę paramą arba piniginės socialinės paramos dydis pasikeis (dėl bendrai gyvenančių asmenų sudėties arba vieno gyvenančio asmens šeiminės padėties, pajamų šaltinio (bet ne jo dydžio) pasikeitimo, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui pradėjus gauti ilgalaikės socialinės globos paslaugas socialinės globos įstaigoje ir kita).

9. Jeigu piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpiu jos dydis pasikeitė (dėl bendrai gyvenančių asmenų sudėties arba vieno gyvenančio asmens šeiminės padėties, pajamų šaltinio (bet ne jo dydžio) pasikeitimo, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui pradėjus gauti ilgalaikės socialinės globos paslaugas socialinės globos įstaigoje ir kita), paskirta piniginė socialinė parama skiriama iš naujo nuo kito mėnesio po aplinkybės pasikeitimo.

10. Jeigu dėl piniginės socialinės paramos kreipiamasi tą mėnesį, kurį pasikeičia bent vieno iš bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų šaltinis arba yra gauta vienkartinė išmoka ar už 2 ar daugiau mėnesių iš karto išmokėtos kas mėnesį gaunamos pajamos, piniginė socialinė parama bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui skiriama tik tam mėnesiui.

11. Sprendimas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo priimamas nurodant šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies sąlygą (sąlygas), kuriai (kurioms) esant paskirta piniginė socialinė parama, ne vėliau kaip per mėnesį nuo prašymo-paraiškos ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos savivaldybės administracijos nustatyta tvarka.

12. Prašymą-paraišką pateikęs asmuo apie priimtą sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo yra informuojamas asmens prašyme-paraiškoje nurodytu informavimo būdu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Jeigu piniginė socialinė parama neskiriama, nurodoma neskyrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka. Pateikti dokumentai grąžinami prašymą-paraišką pateikusiam asmeniui, o jo byloje paliekamos šių dokumentų kopijos.

13. Jeigu valstybės elektroninės valdžios sistemoje teikiama elektroninė paslauga, savivaldybės administracija, priėmusi sprendimą dėl elektroniniu būdu pateikto prašymo-paraiškos, tą pačią dieną priimtą sprendimą pateikia elektroninių paslaugų sistemos paslaugos teikimo eigos stebėsenos modulyje.

22 straipsnis. Piniginės socialinės paramos teikimas

1. Socialinė pašalpa gali būti teikiama:

1) pinigais;

2) nepinigine forma (maisto produktais, drabužiais ir kitomis reikalingomis prekėmis, socialinėmis kortelėmis, maitinimo talonais, apmokant vaikų (įvaikių) maitinimo išlaidas mokyklose ar dienos centruose, apmokant suaugusių asmenų gydymosi nuo priklausomybių ligų išlaidas ir kitais savivaldybės tarybos nustatytais būdais);

3) pinigais ir (ar) nepinigine forma teikiamą socialinę pašalpą derinant su socialinėmis paslaugomis (bendrosiomis, socialinės priežiūros).

2. Kompensacijos gali būti teikiamos:

1) pinigais;

2) apskaičiuotų kompensacijų sumą pervedant į energiją, kurą, geriamąjį ir karštą vandenį tiekiančių įmonių ar fizinių asmenų atsiskaitomąsias sąskaitas bankuose savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

3. Bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpiu pakeitus deklaruotą gyvenamąją vietą (jei gyvenamosios vietos neturi, – savivaldybę, kurios teritorijoje gyvena) arba nuomojamą būstą, ankstesnėje savivaldybėje piniginės socialinės paramos teikimas nutraukiamas išmokėjus už tą mėnesį, kurį buvo pakeista deklaruota gyvenamoji vieta (jei gyvenamosios vietos neturi, – savivaldybę, kurios teritorijoje gyveno) arba nuomojamas būstas. Bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui, kurie dėl piniginės socialinės paramos nustatyta tvarka kreipiasi į naujos deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybę (jei gyvenamosios vietos neturi, – į savivaldybę, kurios teritorijoje apsigyvena) arba savivaldybę, kurios teritorijoje nuomojamas būstas, ši parama teikiama vadovaujantis šio įstatymo 21 straipsnio 2 ir 5 dalimis.

4. Paskirta, bet laiku neatsiimta socialinė pašalpa ir (ar) kompensacijos išmokamos, jeigu dėl jų buvo kreiptasi ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo paskutinio mėnesio, už kurį socialinė pašalpa ir (ar) kompensacijos buvo paskirtos.

5. Mirus asmeniui, kurio vardu bendrai gyvenantiems asmenims mokama socialinė pašalpa ir (ar) kompensacijos, šiems bendrai gyvenantiems asmenims paskirta ir iki kito mėnesio po jo mirties neišmokėta pašalpa ir (ar) kompensacijos, jeigu dėl jų buvo kreiptasi ne vėliau kaip per 3 mėnesius po socialinę pašalpą ir (ar) kompensacijas gavusio asmens mirties dienos, išmokamos mirusįjį laidojusiam vienam iš bendrai gyvenančių asmenų, pateikus laisvos formos prašymą ir mirties liudijimo originalą, o jeigu tokio bendrai

gyvenančio asmens nėra, pervedamos į vaiko (įvaikio) ar vaikų (įvaikių) vardu atidarytą sąskaitą banke. Mirus vienam gyvenančiam asmeniui, socialinės pašalpos ir (ar) kompensacijų teikimas nutraukiamas nuo jo mirties mėnesio pirmos dienos, o už praėjusį laikotarpį paskirta ir neatsiimta socialinė pašalpa ir (ar) kompensacijos neišmokamos.

6. Socialinė pašalpa išmokama už kiekvieną praėjusį mėnesį.

7. Kompensacijos teikiamos už kiekvieną praėjusį mėnesį savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

8. Būstui šildyti ir karštam vandeniui ruošti naudojant kietąjį ar kitokį kurą, kurio faktinės sąnaudos kiekvieną mėnesį nenustatomos, kompensacijos teikiamos už praėjusį mėnesį arba iš karto už visą kompensacijų skyrimo laikotarpį savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

9. Jeigu bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuota socialinė pašalpa yra mažesnė kaip 5 litai, o būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ar karšto vandens išlaidų kompensacija – mažesnė kaip 1 litas, socialinė pašalpa ir kompensacija neišmokamos.

23 straipsnis. Savivaldybės administracijos pareigos ir teisės teikiant piniginę socialinę paramą

1. Savivaldybės administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, privalo:

1) derinti socialinės pašalpos teikimo bendrai gyvenantiems asmenims arba vieniems gyvenantiems asmenims, patyrusiems socialinę riziką, formas – nepinigine forma ir pinigais – savivaldybės tarybos nustatyta tvarka. Socialinės pašalpos dydis pinigais negali viršyti 50 procentų paskirtos socialinės pašalpos dydžio;

2) kompensacijas bendrai gyvenantiems asmenims arba vieniems gyvenantiems asmenims, patyrusiems socialinę riziką, teikti šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytu būdu;

3) 3 mėnesius socialinę pašalpą skirti tik vaikui (įvaikiui) ar vaikams (įvaikiams), pasirenkant ar derinant jos teikimo formą (formas) (pinigais ir (ar) nepinigine forma), o kompensacijų neteikti bendrai gyvenantiems asmenims ar nutraukti jų teikimą, jeigu bent vienas iš bendrai gyvenančių asmenų nevykdo šio įstatymo 25 straipsnio 2 ir 3 punktuose nustatytų pareigų; iš nelegalaus darbo kontrolę ir prevenciją vykdančių institucijų gavus informacijos apie piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpiu nelegaliai gautas ar gaunamas pajamas ir (ar) nelegalų darbą – 6 mėnesius;

4) 3 mėnesius neteikti socialinės pašalpos ir kompensacijų ar nutraukti jų teikimą vienam gyvenančiam asmeniui, jeigu jis nevykdo šio įstatymo 25 straipsnio 2 ir 3

punktuose nustatytų pareigų; iš nelegalaus darbo kontrolę ir prevenciją vykdančių institucijų gavus informacijos apie pinigines socialinės paramos teikimo laikotarpiu nelegaliai gautas ar gaunamas pajamas ir (ar) nelegalų darbą – 6 mėnesius;

5) jeigu bent vienas iš bendrai gyvenančių asmenų nevykdo šio įstatymo 25 straipsnio 1, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytų pareigų, socialinę pašalpą skirti tik vaikui (įvaikiui) ar vaikams (įvaikiams), pasirenkant ar derinant jos teikimo formą (formas) (pinigais ir (ar) nepinigine forma), o kompensacijų neteikti ar nutraukti jų teikimą, iki pareigos bus įvykdytos;

6) jeigu vienas gyvenantis asmuo nevykdo šio įstatymo 25 straipsnio 1, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytų pareigų, socialinės pašalpos ir kompensacijų neteikti ar nutraukti jų teikimą, iki pareigos bus įvykdytos;

7) kompensacijas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui, įsiskolinusiems už būsto šildymą, karštą ar geriamąjį vandenį, teikti šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytu būdu, jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo atitinka šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimą;

8) neskirti kompensacijų, nutraukti jų teikimą įsiskolinusiems už būsto šildymą, geriamąjį ar karštą vandenį bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui, kurie nevykdo šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimo;

9) kilus pagrįstų įtarimų dėl prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų apie turimą turtą ir gaunamas pajamas arba patikrinimo metu kilus pagrįstam įtarimui, kad yra pateikti neteisingi duomenys arba jie nuslepiami, pareikalauti, kad bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo deklaruotų turtą (įskaitant gaunamas pajamas) Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatymo (toliau – Gyventojų turto deklaravimo įstatymas) nustatyta tvarka, ir informuoti nelegalaus darbo kontrolę ir prevenciją vykdančias institucijas dėl galimai nelegaliai gautų ar gaunamų pajamų ir (ar) nelegalaus darbo.

2. Savivaldybės administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, turi teisę:

1) darbingus nedirbančius ar nesimokančius darbingo amžiaus asmenis, gaunančius piniginę socialinę paramą bendra šio įstatymo nustatyta tvarka ilgiau kaip 6 mėnesius arba gaunančius piniginę socialinę paramą, nustatytą šio straipsnio 3 ir (ar) 4 dalyse, ir nedalyvaujančius aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pasitelkti visuomenei naudingai veiklai atlikti;

2) papildomai apklausti asmenis, kurie kreipiasi dėl piniginių socialinės paramos skyrimo ar gauna šią paramą, tikrinti jų pateiktus dokumentus ir reikalauti papildomų

duomenų, įrodančių bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens teisę į piniginę socialinę paramą;

3) tikrinti bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas, turimą turtą ir užimtumą, surašyti buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, kurio pagrindu piniginei socialinei parama gali būti skiriama, neskiriama ar nutraukiamas jos mokėjimas;

4) nereikalauti iš piniginę socialinę paramą gaunančių bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens kas 3 mėnesius iš naujo pateikti tų duomenų, kurie iki pakartotinio kreipimosi yra nepasikeitę;

5) pasitelkti bendruomeninių organizacijų ir (ar) religinių bendruomenių, ir (ar) religinių bendrijų, ir (ar) kitų nevyriausybinių organizacijų atstovus ir (ar) gyvenamosios vietovės bendruomenės narius, ir (ar) seniūnaičius, ir (ar) kitus suinteresuotus asmenis dalyvauti svarstant klausimus dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ir teikti socialines paslaugas šio straipsnio 1 dalies 1, 3 ir 5 punktuose bei 3 dalyje numatytais atvejais.

3. Patikrinus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas ir surašius buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, savivaldybės administracijai suteikiama teisė savivaldybės tarybos nustatyta tvarka iš šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje numatytų lėšų:

1) skirti socialinę pašalpą, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamos yra mažesnės už valstybės remiamas pajamas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui, tačiau bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo neatitinka šio įstatymo 6 straipsnio 1 ar 3 punkte nustatytų reikalavimų;

2) skirti kompensacijas, jeigu išlaidos už būsto šildymą, už faktinį geriamojo vandens ir (ar) karšto vandens kiekį atitinka šio įstatymo 11 straipsnio nustatytus kompensuojamus dydžius, tačiau bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo neatitinka šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 ar 2 punkte nustatytų reikalavimų;

3) skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją už didesnę, negu nustatyta šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 punkte, naudingojo būsto ploto normatyvą;

4) skirti socialinę pašalpą ir kompensacijas bendrai gyvenantiems asmenims, kurie nėra sudarę teismo patvirtintos sutarties dėl vaiko (įvaikio) materialinio išlaikymo arba dėl išlaikymo ir (ar) tėvystės nustatymo nesikreipė į teismą arba dėl išlaikymo ir (ar) tėvystės nustatymo kreipėsi į teismą, bet tėvystė nebuvo nustatyta ir (ar) išlaikymas nebuvo priteistas arba pareiškimas paliktas nenagrinėtas;

5) skirti socialinę pašalpą bendrai gyvenantiems asmenims, santuokos nutraukimo bylos nagrinėjimo metu esant ginčui, atskirai.

4. Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka iš savivaldybės biudžeto lėšų socialinė parama gali būti skiriama ir kitais atvejais (skiriama vienkartinė pašalpa; apmokama skola už būstą; kompensuojamos išlaidos už didesnę karšto ir geriamojo vandens kiekį, negu šiame įstatyme nustatytas normatyvas; kompensuojamos šiame įstatyme nenurodytos būsto išlaikymo išlaidos ir kita).

24 straipsnis. Informacijos teikimas

1. Pažymas apie asmens, pageidaujančio gauti piniginę socialinę paramą, turimą turtą ir pajamas juridiniai ir fiziniai asmenys nemokamai išduoda per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos.

2. Valstybės ir savivaldybių įmonės, institucijos, įstaigos ir organizacijos savivaldybių administracijų prašymu nemokamai teikia savivaldybių administracijoms informaciją, reikalingą piniginei socialinei paramai skirti.

3. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka savivaldybių administracijos teikia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai duomenis apie savivaldybės teritorijoje gyvenantiems nepasiturintiems gyventojams suteiktą piniginę socialinę paramą bei jos reikalavimu kitus duomenis apie šią paramą. Be to, duomenis apie nepasiturinčius gyventojus, jiems teikiamą ar nepaskirtą piniginę socialinę paramą, nurodant jos neskyrimo priežastis, teikia Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (SPIS).

4. Savivaldybių administracijos užtikrina nepasiturinčių gyventojų pateiktų piniginei socialinei paramai gauti duomenų konfidencialumą.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

PINIGINĘ SOCIALINĘ PARAMĄ GAUNANČIŲ ASMENŲ PAREIGOS

25 straipsnis. Piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų pareigos

Piniginę socialinę paramą gaunantys nepasiturintys gyventojai privalo:

1) išnaudoti visas teisėtas kitų pajamų gavimo galimybes (sudaryti teismo patvirtintą sutartį dėl vaiko (įvaikio) materialinio išlaikymo, kreiptis į Vaikų išlaikymo fondo administratorių, gauti teisės aktais nustatytas priklausančias išmokas ir (ar) pašalpas ir kita);

2) pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą prašymo-paraiškos formą ir jos priedus pateikti visą ir teisingą informaciją, įrodančią bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens teisę gauti piniginę socialinę paramą, ir būtinus piniginei socialinei paramai gauti dokumentus;

3) per mėnesį pranešti apie materialinės padėties pasikeitimą ar atsiradusias aplinkybes, turinčias įtakos teisei į piniginę socialinę paramą arba piniginės socialinės paramos dydžiui;

4) savivaldybės administracijos reikalavimu deklaruoti turimą turtą (įskaitant gaunamas pajamas) Gyventojų turto deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka;

5) sudaryti savivaldybių socialiniams darbuotojams galimybę tikrinti gyvenimo sąlygas, turimą turtą ir užimtumą;

6) dalyvauti savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

NETEISĖTAI GAUTOS PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS IŠIEŠKOJIMAS

26 straipsnis. Dėl piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų kaltės neteisėtai gautos piniginės socialinės paramos išieškojimas

1. Nustačius, kad bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo piniginę socialinę paramą gavo neteisėtai, nes kreipimosi dėl piniginės socialinės paramos metu pateikė neteisingus duomenis apie turtą, gaunamas pajamas, bendrai gyvenančius asmenis arba kitus duomenis, reikalingus piniginei socialinei paramai skirti, arba paramos teikimo laikotarpiu per mėnesį nepranešė apie materialinės padėties pasikeitimą ar atsiradusias aplinkybes, turinčias įtakos teisei į piniginę socialinę paramą arba piniginės socialinės paramos dydžiui, bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi grąžinti neteisėtai gautą pinigų sumą arba ją sumokėti dalimis.

2. Negrąžinta neteisėtai gauta piniginė socialinė parama yra išskaičiuojama vadovaujantis savivaldybės administracijos priimtu sprendimu iš piniginę socialinę paramą gaunančiam asmeniui paskirtos piniginės socialinės paramos sumos išskaičiuojant ne daugiau kaip po 20 procentų mokėtinos sumos per mėnesį, jeigu nėra piniginę socialinę paramą gaunančio asmens raštu pateikto sutikimo išskaičiuoti didesnę mokėtinos sumos dalį per mėnesį ar visą mokėtiną sumą.

3. Jeigu neteisėtai gauta piniginė socialinė parama negrąžinta arba neišskaičiuota, likusi skola išieškoma Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, jeigu su išieškojimu susijusios administravimo išlaidos neviršija išieškotinos sumos.

27 straipsnis. Dėl savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kaltės neteisėtai išmokėtos piniginės socialinės paramos išieškojimas

Dėl savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kaltės neteisėtai išmokėtos piniginės socialinės paramos lėšos išieškomos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

DEVINTASIS SKIRSNIS
PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS TEIKIMAS VYKDANT
SAVARANKIŠKĄJĄ SAVIVALDYBIŲ FUNKCIJĄ

28 straipsnis. Piniginės socialinės paramos teikimo vykdant savarankiškąją savivaldybių funkciją ypatumai

1. Akmenės rajono, Panevėžio rajono, Radviliškio rajono, Raseinių rajono ir Šilalės rajono savivaldybės piniginę socialinę paramą teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją.

2. Vykdančią savarankiškąją savivaldybių funkciją, piniginę socialinę paramą teikiama vadovaujantis šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytais piniginės socialinės paramos teikimo principais.

3. Vykdančią savarankiškąją savivaldybių funkciją, piniginę socialinę paramą teikiama taikant šio įstatymo nuostatas tiek, kiek jų nereglamentuoja šio skirsnio nuostatos.

29 straipsnis. Piniginės socialinės paramos vykdant savarankiškąją savivaldybių funkciją finansavimas

1. Piniginė socialinė parama finansuojama ir šio įstatymo 8 straipsnio 8 dalyje numatytas kreditas ir palūkanos apmokami iš savivaldybės biudžeto lėšų.

2. Lėšos piniginei socialinei paramai skiriamos vadovaujantis atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu.

3. Lėšų piniginei socialinei paramai finansuoti suma 2012–2014 metams skiriama 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintos valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos socialinėms pašalpoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti lygio.

30 straipsnis. Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija ir savivaldybės administracijos kompetencija vykdamas savarankiškąją savivaldybių funkciją

1. Savivaldybės taryba:

- 1) tvirtina lėšų piniginei socialinei paramai nustatymo metodiką;
- 2) priima sprendimus dėl lėšų piniginei socialinei paramai įgyvendinti skyrimo;

3) tvirtina piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą, kuriame nustato: piniginės socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo tvarką (prašymų-paraiškų priėmimo; trūkstančių dokumentų pateikimo; pajamų vertinimo laikotarpio ir pajamų apskaičiavimo; duomenų apie turtą pateikimo; piniginės socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo; prašymus-paraiškas pateikusių asmenų informavimo dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar neskystimo; neteisėtai gautos ar išmokėtos piniginės socialinės paramos išskaičiavimo; paskirtos, bet laiku neatsiimtose socialinės pašalpos ir (ar) kompensacijų, taip pat mirus asmeniui, kurio vardu bendrai gyvenantiems asmenims mokama socialinė pašalpa ir (ar) kompensacijos, arba mirus vienam gyvenančiam asmeniui, paskirtos ir iki kito mėnesio po jo mirties neišmokėtos socialinės pašalpos ir (ar) kompensacijų išmokėjimo procedūros); pagrindus, kuriems esant piniginė socialinė parama didinama, mažinama, sustabdoma, nutraukiama ar atnaujinama jos mokėjimas, piniginė socialinė parama skiriama ne visiems bendrai gyvenantiems asmenims arba ji skiriama kitais atvejais; socialinės pašalpos teikimo nepinigine forma būdus; nepasiturinčių gyventojų grupes (patyrę socialinę riziką, nevykdantys savivaldybės tarybos nustatytų pareigų ir pan.), kurioms piniginė socialinė parama teikiama šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 ar 3 punkte arba 2 dalies 2 punkte nustatytais būdais; minimalius neišmokamos piniginės socialinės paramos dydžius; piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas; savivaldybės administracijos ir bendruomeninių organizacijų ir (ar) religinių bendruomenių, ir (ar) religinių bendrijų, ir (ar) kitų nevyriausybinių organizacijų atstovų ir (ar) gyvenamosios vietovės bendruomenės narių, ir (ar) seniūnaičių, ir (ar) kitų suinteresuotų asmenų teises ir pareigas teikiant piniginę socialinę paramą.

2. Savivaldybės administracija:

- 1) skiria ir moka piniginę socialinę paramą ir apmoka šio įstatymo 8 straipsnio 8 dalyje numatytą kreditą ir palūkanas savivaldybės gyventojams;
- 2) kontroliuoja piniginės socialinės paramos teikimą;
- 3) pasitelkia piniginę socialinę paramą gaunančius asmenis visuomenei naudingai veiklai atlikti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;
- 4) teikia duomenis apie nepasiturinčius gyventojus, jiems teikiamą ar nepaskirtą piniginę socialinę paramą, nurodydama jos neskyrimo priežastis, Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (SPIS).

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31 straipsnis. Piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teisės į socialinę paramą užtikrinimas

1. Jeigu socialinė pašalpa ar kompensacijos bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui priklauso pagal dvi ar daugiau šio įstatymo nuostatų, taikoma ta nuostata, kuri bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui yra palankiausia.
2. Sprendimas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos
piniginės socialinės paramos
nepasiturintiems gyventojams
įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir naikinanti Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB,

90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 19 skyrius, 5 tomas, p. 46).“

2 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Piniginės socialinės paramos skyrimas įsigaliojus šio įstatymo nuostatomis:

1) skiriant piniginę socialinę paramą nuo šio įstatymo įsigaliojimo mėnesio pagal praėjusių 3 mėnesių arba pagal šio įstatymo įsigaliojimo mėnesio pajamas, taikomos šio įstatymo nuostatos;

2) jeigu sprendimas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo priimtas iki šio įstatymo įsigaliojimo, piniginės socialinės paramos dydis neperskaičiuojamas;

3) skiriant piniginę socialinę paramą už mėnesius iki šio įstatymo įsigaliojimo, taikomos šio įstatymo nuostatos;

4) šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyame Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme nustatytų pajamų įskaitymas į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamas nelaikytinas pajamų šaltinio pasikeitimu;

5) šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje numatyti socialinės pašalpos gavimo laikotarpiai pradedami skaičiuoti nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

2. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, valstybės įmonė Registrų centras, savivaldybių tarybos ir savivaldybių administracijos iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos peržiūri teisės aktus, susijusius su šio įstatymo įgyvendinimu, ir prireikus parengia atitinkamų teisės aktų pakeitimus ar priima naujus teisės aktus.

3. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 1 punkto nuostatai – 1,5 procento socialinei pašalpai ir kompensacijoms skirtų lėšų iš lėšų piniginei socialinei paramai administruoti skirti socialinį darbą dirbančių darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti – įgyvendinti Vyriausybė iki 2011 m. gruodžio 31 d. parengia ir priima Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 7 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (Žin., 1993, Nr. [28-655](#)) pakeitimą, kuriame būtų padidinti socialinį darbą dirbančių darbuotojų tarnybiniai atlyginimai ir tarifiniai atlygiai (koeficientai).

4. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2013 m. spalio 1 d. įvertina piniginės socialinės paramos teikimo, vykdant savarankiškąją savivaldybių funkciją, visose

savivaldybėse įgyvendinimo perspektyvas ir prireikusių iki 2014 m. kovo 1 d. peržiūri teisės aktus bei parengia atitinkamų teisės aktų, susijusių su piniginių socialinės paramos teikimo vienodu teisiniu reguliavimu visose savivaldybėse, pakeitimus ir pateikia juos Lietuvos Respublikos Seimui.

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 2 punktą ir šio įstatymo 2 straipsnio 2, 3, 4 dalis, ir šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2012 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 1 punktas galioja iki 2012 m. gruodžio 31 d.

3. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 2 punktas įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.

4. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo devintasis skirsnis galioja iki 2014 m. gruodžio 31 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ